కథానాయకుడు

"నిలబడ్డారేం? వెళ్ళిరండి. సంచీ తీసుకోలేదూ?" అన్నది సీత. దుర్గమ్మవంక చూసి, ఆమె నేలనుచూస్తూ నిలబడివుంది గానీ కదలలేదు.

"వెళ్ళండిమరి— డబ్బిచ్చానుగా? ఆలస్యమౌతుంది" అన్నది మళ్ళీ సీత. అయిష్టంగా కదిలి బయటికి వెళ్ళింది దుర్గమ్మ. ఆమె వెడుతోంటే, "వచ్చేటప్పుడు అల్లం, నిమ్మకాయలు తేవడం మర్చిపోకండి" అని కేకవేసింది సీత.

ఒక్క నిముషానికి దుర్గమ్మ వంటింటి గుమ్మందగ్గరకు వచ్చి "చీటీ యిచ్చేసి రమ్మంటారాండీ దుకాణంలో!" అన్నది. సీతకు చికాకు వచ్చింది. చీటీ యిచ్చిరావడమేమిటి? ఈ పూటకి కావాలిగా ఆ సరుకులు? ఉప్పూ, బొంబాయిరవ్వ అన్నీ అవసరమేగా?" అన్నది విసుగ్గా.

దుర్గమ్మ వెళ్ళిపోయింది మారుమాట్లాడక. వంటకి యింట్లో కుదిరిన యిరవై ఏడేళ్ళ మనిషి దుర్గమ్మ. అవసరాన్నిబట్టి పైపనులు కూడా చేస్తోంటుంది.

రాత్రి భోజనాలైనాక ఆమె వంటిల్లు సర్దేసి యింటికి వెళ్ళిపోతుంటుంది. ఇల్లంటే— తల్లి దండ్రులు అన్నదమ్ములది కాదు. దూరపు బంధువులది. ఆమెకి పెళ్ళిచేయక, చదువూ చెప్పించక వాళ్ళ వాళ్ళు వదిలేయడం వల్ల ఆమె తన బతుకు తను చూసుకోవడం ఆరంభించింది.

ఆవాళ పనులన్నీ పూర్తయినాక గది గుమ్మం దగ్గర నిలబడి— "ఒక విషయం చెబుతానుగానీ మీరేమీ అనుకోరు గదండీ!" అన్నది.

"చెప్పండి ఏమిటో. అనుకునేందుకేముంది!" అన్నది సీత.

"నేను ఆ కస్తూరీ స్టోర్స్‌కి వెళ్ళనండి ఆ ఒక్కపని తప్పితే "ఏదైనా సరే నాకు చెప్పండి" అన్నది.

ఆమెని కారణం ఏమిటి అని అడగకుండానే సీత "సరే లెండి" అన్నది క్లుప్తంగా.

"ఏమీ లేదండీ నేను నలుగురిలో తిరిగేదాన్ని. బజారుకి వెళ్ళటం కూడా ఏమీ నామోషీ కాదు. కానీ మనం గౌరవంగా వెళ్ళే చోట్లుంటాయి. వెళ్ళని చోట్లుంటాయి కాదండీ— అందుకని" అన్నది దుర్గమ్మ కొంచెం గట్టిగా.

సీత నిశితంగా చూస్తూ "కస్తూరీ స్టోర్సుకి నేనూ వెడుతుంటాగా! నాకు అంత అగౌరవం ఏమీ కనబడలేదే!" అన్నది.

దుర్గమ్మ ఇలాంటి సమాధానం వస్తుందని అనుకోలేదేమో. ఒక్క పావునిమిషం మౌనంగా వుండిపోయింది.

వెంటనే "మీ సంగతి వేరండీ, నా సంగతి వేరండీ. ఆడమనిషి ఆధారం లేకుండా వుందంటే ప్రతి వాడికీ పెడ బుద్ధులు పుడుతుంటాయండీ. ఆ స్టోర్సులో రంగనాయకులని ఒక చింతమొద్దు వున్నాడండీ- మీరు నా అప్పచెల్లెళ్ళ లాంటివారు కాబట్టి చెబుతున్నాను- ఆ చింతమొద్దు వుత్తి నెకిలి మనిషి. వెకిలిగా నవ్వుకోనీ, వాగుకోనీ, నాకేమిటి అని వూరుకుంటుండేదాన్ని- కానీ యీవేళ వాడు మితిమీరిపోయి నా చేయి..." అని ఆవేశం అడ్డువచ్చి, మాటరాక ఆగి పోయింది దుర్గమ్మ.

సీత చాలా ఆశ్చర్యపోయింది. రంగనాయకుల్ని ఏ విశేషణంతోనైతే వర్ణించిందో కొంచెం ఇంచుమించుగా దాన్ని దుర్గమ్మకు వర్తింపచేయవచ్చు. ఐతే రంగనాయకులు ముఖం కొంచెం కళగా వుంటుంది. దుర్గమ్మకి పళ్ళు ఎత్తు కావటాన అది- కళ మరుగున పడిపోయింది. ఏ ప్రమాణం ప్రకారం చూసినా ఆమెలో స్త్రీసహజమైన కోమలత్వం కనబడదు. కొంతసేపు యిల్లా ఆలోచిస్తూ ఆమెవంక చూశాక గుర్తుకు వచ్చింది తనలా కళ్ళు వప్పగిస్తూ చూస్తున్నానని.

"అహా- అల్లాగా!" అన్నది మెల్లిగా సీత.

ఔనండీ- మీరు ఏమీ అనుకోకండి" అన్నదిదుర్గమ్మ.

"నేను అనుకునేందుకు ఏముందిగానీండి- పొద్దు పోతోంది వెళ్ళిరండి" అన్నది సీత.

ఈ సంఘటన జరిగాక రెండు మూడు రోజులకి సీత సాయంత్రం షాపింగుకి వెళ్ళివస్తూ హెయిరాల్ కోసం కస్తూరీ

స్టోర్సులోకి వెళ్ళింది. అక్కడ కాటాలో కందిపప్పు తూస్తూ రంగనాయకులు కనబడ్డాడు. ఇల్లా సాధుత్వం ఉట్టిపడుతూ ఆవులా వున్నాడు. వీడికి అంత సాహసం ఎక్కడిదబ్బా అనిపించింది సీతకి. కానీ ఏమో- ఏక్షణాన ఎవరికి ఏమి బుద్ధిపుడుతుందో మరి అనుకుంది.

రోజూ రాత్రి భోజనాలై పనులన్నీ పూర్తయ్యేసరికి తొమ్మిది గంటలయ్యేది. గడియారంలో ముల్లు ఎనిమిది చేరుకున్నప్పట్నించి దుర్గమ్మ భోంచేసి బయట పడటానికి ఆరాట పడుతుండేది. సీతకూడా ఆమెను త్వరగా పంపించాలనే ఆలోచించేది. ఒకరోజు పదున్నరవుతుండగా గది తలుపు దగ్గరకువచ్చి నిలబడింది దుర్గమ్మ. సీత రేడియో వింటూ ఎంబ్రాయిడరీ కుట్టుకుంటోంది.

"ఏమండీ- మీరు ఏమీ అనుకోకపోతేఒకమాటండీ." అన్నది దుర్గమ్మ. రేడియో తగ్గించి, సీత ఏమిటన్నట్లు చూసింది.

"నిన్నరాత్రి ఒక ఘోరం జరిగింది." అని దుర్గమ్మ అనగానే చేతిలోనిపని ఆపి కళ్ళు పెద్దవిచేసి చూసింది సీత.

"నేను మామూలుగా తొమ్మిదింబావుకల్లా వెళ్ళిపోతున్నానండీ రోడ్డుమీద. అసలు నేను ఎటూ చూడను. తలవంచుకుని వారిగా గబగబా నడిచిపోతాను. అక్కడ జనతా హోటలు మలుపు దగ్గర సోడాబండీ, పళ్ళబండీ అవీ అడ్డుగా ఉన్నాయండీ. కొంచెం ప్రక్కకు తప్పుకుందామంటే

ముగ్గురు మగవాళ్ళు అడ్డుగా నిలబడివున్నారు. నేను ఆగిపోయి ఫుట్ పాత్ దిగి రోడ్డుమీద నడిచానండీ. ఆ ముగ్గురు మగవాళ్ళు కూడబలుక్కున్నారో ఏమో నావెంటే బయలుదేరారు. వాళ్ళు నా వెంట వస్తున్నారని ముందు అనుకోలేదండీ. మనకి అటువంటి తలపులు ఎట్లావుంటాయండీ!" గుక్క తిప్పుకోవడానికని ఆగింది దుర్గమ్మ.

సీత రేడియో స్విచ్ ఆఫ్ చేసి "అయ్యో ఇల్లు క్షేమంగా చేరావా లేదా, ప్రొద్దున చెప్పలేదేం నాకు?"

దుర్గమ్మ బాధపడసాగింది. "ఏమోనండీ నా బాధ లేవో నేను పడాలిగానీ మీకు కూడా ఎందుకని వూరుకున్నాను."

"సరే, ఏమైంది. వాళ్ళు ఎందాక వచ్చారు?"

"ఊరికే కూడా వచ్చినా ఫరవాలేదండీ. గబగబ వచ్చి నన్ను రాచుకుంటూ ఒకడు ముందుకు వెళ్ళి లైటు స్తంభం దగ్గర నిలబడ్డాడు. రెండోవాడు అసహ్యంగా మాట్లాడుతూ ఎంతంటే అంతిస్తాం రావా అని స్పష్టంగా అడిగాడండీ. నాకు వణుకు, దడ పుట్టుకొచ్చాయి. గట్టిగా అరుద్దామంటే నోట్లోంచి మాటరాదు. మూడోవాడుకూడా ఏంటమ్మాయి, వస్తావా రావా అని రెట్టించాడు. నేను అల్లాంటిదాన్ని కాదని ఓ కేక పెడదామని. కానీ ఏదీ మాటరాందే" దుర్గమ్మ కళ్ళు పెద్దవి చేసి, బాధపడుతూ చెబుతోంటే సీతకి చాలా జాలవేసింది. పాపం ఒంటరి ఆడమనిషి వెళుతోందంటే ఇంత చులకనకదా యీ వెధవలోకానికి అనుకుంది.

"ఆ లైటు స్తంభం వరకు స్పీడుగా నడిచాను. పరుగెత్తాననుకోండి ఇంతలో 'ఏయ్ ఎవరబ్బాయ్!' అంటూ ఓ కేక వినపడింది వెనకాల్నుంచి. ఆ కేకకు యీ ముగ్గురూ ప్రక్కసందులోకి జారుకున్నారు. పాపం ఎవరో పెద్దమనిషి నాదగ్గరకువచ్చి, "ఏవమ్మా ఆ మలుపు నుంచీ చూస్తున్నాను నిన్ను వీళ్ళు అల్లరిపెట్టడం. పద, మీ ఇల్లు ఎక్కడో దింపుతాను" అని కూడా వచ్చాడండీ. నేను మావాళ్ళింట్లోకూడా ఎవరికీ ఏమీ చెప్పలేదు. నన్నే కూకలేస్తారు అర్ధరాత్రివరకూ రోడ్లమీదుంటే ఏమౌతుందని, ఇల్లు అంతదూరం వుండగానే ఈ పెద్దమనిషిని కూడా పంపేశాను దణ్ణాలెట్టి. ఈయనెవరో వెంటబెట్టుకొచ్చాననుకోరూ? మనం నిప్పులా వున్నాగానీ అందరి కళ్ళకీ అల్లా కనబడదు కాదండీ?" అన్నది దుర్గమ్మ.

"నిజమే పోనీ- మీకు కూర అదీతీసి ఇస్తాను. ఏదో తినేసి వెళ్ళండి. మాకోసం కూర్చుంటే అల్లాగే పొద్దుపోతుంటుంది" అన్నది సీత.

దుర్గమ్మ తల అడ్డంగా ఆడించింది. ముక్కున వేలు వేసుకుంది. "అబ్బెబ్బే మగవారు భోంచెయ్యకుండా నేను నోట్లో ముద్ద పెట్టుకుంటానాండీ— నా కంఠంలో ప్రాణం వుండగా అల్లా చేయలేను. ఫర్వాలేదులెండి. కాస్సేపు కూర్చుంటాను. తెల్లారికి గోరుచిక్కుడు కాయలు తరిగి పెట్టుకుంటాను." అంటూ వెళ్ళిపోయింది.

నెల్లాళ్ళు గడిచాయి. దుర్గమ్మ ఇప్పుడింక సీతఇంట్లోనే వుంటోంది. చీకటిపడ్డాక ఆడమనిషి ఒంటరిగా ఎక్కడికి

పోతుందిలే అనుకుంది సీత. అంతే కాక ఇంట్లోనే వుంటే అన్ని పనులకు రోజంతా సాయంవుంటుందని కూడా ఆలోచించింది.

ఒకరోజు మధ్యాహ్నం ఆమె చిన్న విన్నపం చేసింది. తను సాయంత్రం చుట్టాలింటికి వెళ్ళివస్తానని, రాత్రి వంటకి భోజనానికి వుండనని.

"అల్లాగే. వెళ్ళిరండి" అన్నది సీత.

కొంతసేపు దుర్గమ్మ అల్లా నిలబడి, "ఇంట్లో వుంటానని ఒప్పుకుని ఇల్లా వెళ్ళిపోతుందేమిటి అనుకుంటున్నారా?" అన్నది.

"అబ్బే లేదు. ఏవో మీపనులు మీకుంటాయి. వెళ్ళిరండి ఫరవాలేదు" అన్నది సీత.

"మీదగ్గర నాకుదాపరికం దేనికిగానండి. నేను ఒకరి సలహామీద ఒకపని చేయదలిచాను"

"అహా అల్లాగా!" అన్నదేగాని సీత ఏమిటాపని సలహా ఇచ్చిన వారెవరు? అని అడగలేదు.

"నాకు స్వంతంగా పనులంటూ ఏమీ ఇంతవరకూ లేవు. ఇహముందు భగవంతుడు కనికరిస్తే నాకు తాపత్రయాలూ, పనులూ, బాధ్యతలూ రావాలి" ఇలా అంటుంటే ఆమె ముఖంలోకి చిన్ననవ్వు వచ్చి మెల్లిగా మాయమయింది.

అప్పటికీ సీత విశేషం ఏమిటని అడుగకపోయేసరికి— "నాకు తోడునీడగా వున్నారు మీకుచెప్పక పోవటం దేనికిగానండి.. నాకు సంబంధం చూశారు మావాళ్ళు."

సీత అప్రయత్నంగా నోరు తెరచి "సంబంధమా?" అన్నది. అనేసిన తర్వాత అట్లా అనడం పొరపాటేనని అనిపించింది. దుర్గమ్మ పాపం ఆడది. అవివాహిత. పెద్దవయస్సూ మించిపోలేదు. ఆమె పెళ్ళిసంబంధం మాట చెబితే తను అంతలా నోరుతెరచి ఆశ్చర్యపోనవసరంలేదు. ఐతే- యీ దుర్గమ్మని చేసుకునేవారెవరా అనే ఆమె ఆశ్చర్యమంతా,

"ఔనండీ. ఆ సంబంధం అన్నివిధాలా మంచిదేట. ఎటొచ్చీ అతను అంతగా బాగుండడుట" అని తల వంచుకుంది దుర్గమ్మ.

"అవన్నీ పట్టించుకోకూడదండీ దుర్గమ్మగారూ. అంత మంచివాడైతే యీ సంబంధం కుదిరితే చాలా బాగుంటుంది. మీరు త్వరగా తెముల్చుకుని వెళ్ళండి." అని చెప్పి సీత పనున్నట్లు అక్కణ్ణించి లేచింది. సాయంత్రం ఔతుంటే ఆమె బీరువాలోంచి ఒక లేత గులాబిరంగు చీరె ఒక్కపిసరు వన్నె, మెరుపు తగ్గింది-వుంటే తీసిచ్చింది. "ఇది కట్టుకోండి మీ కిద్దామని ఎన్నాళ్ళుగానో అనుకుంటూ మర్చిపోతున్నాను" అన్నది.

దుర్గమ్మ ముఖం విప్పారింది. ఎప్పుడూ బయటికే కనబడే పళ్ళు మరింత కనబడేట్లు నవ్వింది. ఆ చీరె కాగితంలో చుట్ట పెట్టుకుని ఆమె వెడుతుంటే సహృదయురాలైన సీత మనస్సులో ఆశీర్వచనాలు పలికింది.

"ఔను సీతా, నామాట విను" అన్నాడు రఘుపతి.

"ఊరుకోండి. మీరు మరీను" అన్నది సీత.

"అయ్యో, వెర్రిమొహమా. రేపు పెద్ద అల్లరై పోయి చుట్టుప్రక్కల వాళ్ళంతా చూడ్డానికి వస్తే బాగుంటుందా?" అన్నాడతను—

ఈ సంభాషణకి పూర్వం జరిగిందేమిటంటే-ఆనాడు గులాబీ చీరె కట్టుకున్నాకూడా దుర్గమ్మకి ఆ సంబంధం కుదరలేదు. ఆ అబ్బాయి చాలా పోకిరీగా చూశాడనీ, ఏమీ పెద్దమనిషి వాలకం లేదని తను వద్దనేశాననీ చెప్పింది దుర్గమ్మ. అదీ మన మంచికే అయింది. ఆమె పెళ్ళి చేసుకుని పోతే మళ్ళీ వంటకి ఎవరు కుదిరేవారని అనుకుంది సీత. మళ్ళీ యథాప్రకారం దుర్గమ్మ సీత వాళ్ళింట్లోనే వుండసాగింది. సీత ఇచ్చిన గులాబీ జరీచీరె మాత్రం ఉతికి ఆరేసి సంచీలో దాచుకుంది. మిగిలిన రెండు, మూడు చీరెలే అస్తమానం తడుపుతుండేది గాని, ఆ చీరె తీయడంలేదు.

ఒక వారం చూశాక సీత అడిగింది. "ఏమండీ నేనిచ్చిన చీరె మీకు బాగుండలేదా?" అని.

దుర్గమ్మ "బాగానే వుందండీ. బాగోకేం?" అన్నది.

"మరి కట్టుకోరేం? ఆ రెండే వుతికి కట్టుకుంటున్నారేం?"

దుర్గమ్మ తను వత్తుతున్న చపాతీ అలా వదిలేసి, పరధ్యానంగా తల వంచుకుని కూర్చున్నది—'నేను ఆ చీరె మీ ఇంట్లో కట్టుకోనండీ.'

'ఏం?' అని, నిజంగా చాలా ఆశ్చర్యపోతూ అడిగింది సీత.

"అల్లా కట్టుకోవడం మంచిది కాదండీ-మరి నన్ను అడక్కండి" అన్నది.

సీతకి బలే కోపం వచ్చింది. "ఏమిటి విచిత్రంగా మాట్లాడుతారు. బట్టలకి యిబ్బంది పడుతున్నారుకదా కట్టుకుంటారని యిచ్చాను కానీ దాచుకోమని కాదుగా? అంత మంచిది కాకపోతే పనిమనిషికి పారేయండి. కళ్ళ కద్దుకుని కట్టుకుంటుంది" అన్నది.

దుర్గమ్మ తలెత్తింది. కన్నీళ్ళొకటే తరువాయి ఆమె ముఖంలో. అంతదీనంగా వుంది.

"మీరంత గట్టిగా అంటున్నారు కాబట్టి కారణం చెబుతానండీ. అది మీరు కట్టుకునే చీరె. మీరు ఇంట్లో వున్న టైముంటుంది, లేనిటైముంటుంది. అల్లాంటప్పుడు నేను అది కట్టుకొని యింట్లో తిరుగుతోంటే మీరే అనుకుని పొరబాటున—" అని ఆగిపోయింది.

సీత కళ్ళు పెద్దవి చేసింది ఆశ్చర్యంతో. "ఐతే-మిమ్మల్ని చూసి నేనని ఎవరనుకుంటారు" అన్నది.

"పొరపాటు నేనండి చాలా ప్రమాదాలు వస్తాయండీ. మొన్న మీరు సినిమాకి వెళ్ళినప్పుడు..." అని మళ్ళీ ఆగిపో యింది.

సీత గుండె ఝల్లుమంది. తను ఈవిణ్ణి ఇంట్లో వదిలి సినిమాకు వెళ్ళినప్పుడు ఏం జరిగిందబ్బా!

ఈ సంభాషణంతా రఘుపతికి చెప్పినప్పుడు అతను "ఆవిణ్ణి పంపించేయి సీతా" అన్నాడు.

"ఇంతకీ అంత అల్లరయ్యే పనులు మీరు ఏమి చేస్తారు" అన్నదామె.

"అమ్మడూ సీతా-కస్తూరీ స్టోర్సు రంగనాయకులు, వీధిలోని ముగ్గురబ్బాయిలూ అల్లరి పనులు చేశారనే నీ వుద్దేశ్యమా?"

"ఊరికే కల్పించి చెప్పిందంటారా ?" అందామె.

"పూర్తిగా అబద్ధమూ కాదు. నిజమూ కాదు. ఓ మాటు తనవంక ఎవరైనా పరధ్యానంగా చూసినాసరే ఆమెకి ఆ చూపుల్లో ఆ అర్థం కనబడుతుంటుంది. ఆమెది ఎంత కోతి మొహమైనా లోపల వున్నది స్త్రీహృదయం. అది కోరే కోరికలు తీరడంలేదు. అందుకే ఆమె చిన్న చిన్న ఊహాలోకాలు కల్పించి వాటిలో బ్రతుకుతుంటుంది. పోనీ బాబూ, మీకు తెలియదు. ఆమె యింకా ఏమేమి అంటుందో మాన్పించేయి" అన్నాడు రఘుపతి.

సీత అనుమానంగా చూసింది. "ఆమె అల్లే కథలకి ప్రస్తుతం నాయకుడు ఎవరంటారు? పోనీ నేను సినిమాకి వెళ్ళిన రోజున...."

రఘుపతి గొంతు సవరించుకున్నాడు-"ఎవరైతేనేం? నీ మొగుడు మాత్రం కాకుండా వుండాలంటే ఆమెకు పది రూపాయలు బహుమానమిచ్చి పంపు" అన్నాడు.

సీత సరే అనలేదు.